

Viite: VN/20721/2023

Lausunto

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Asia: Suomen tietokirjailijat ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Suomen tietokirjailijat ry kiittää mahdollisuudesta tulla asiassa kuulluksi. Yhdistys edistää suomalaista tietokirjallisuutta, valvoo tietokirjailijoiden tekijänoikeudellisia ja taloudellisia etuja, tukee tietoteosten kirjoittajia sekä edistää jäsentensä ammattitaitoa ja -etiikkaa. Suomen tietokirjailijat ry on Suomen suurin kirjailijajärjestö, joka edustaa yli 3 300 tieto- ja oppikirjailijaa.

Suomen tietokirjailijat ry ei kannata työssäoloehdon pidentämistä. Työelämä on pirstaloitunut, entistä useampi tekee töitä määräaikaisessa työsuhteessa, osa-aikaisena työntekijänä tai freelancerina. Yhdistyksemme jäsenistä moni tekee muita töitä tietokirjailijan työn ohella, ja merkittävällä osalla jäsenistämme ei ole kokoaikaista muuta työtä tietokirjailijan työn ohessa. Työssäoloehdon pidentäminen heikentää jo valmiiksi heikommassa asemassa olevien toimeentuloa.

Työttömyysetuuden sovittelun suojaosasta luopuminen voi johtaa siihen, ettei osa-aikaisen työn tai lyhyen määräaikaisen työn vastaanottaminen ole jatkossa kannattavaa. Suojaosasta luopuminen voi täten vähentää kannustimia töiden vastaanottamiseen, mikä johtaisi työttömyysjaksojen pidentymiseen. Hallituksen esityksen mukaan suojaosan poistamisen tarkoituksena on parantaa kannustimia osa-aikatyöstä kokoaikatyöhön siirtymiseen, mutta tämä ei ota huomioon sitä tosiasiaa, että kokoaikatyöhön siirtyminen ei ole kaikille mahdollista. Tietokirjoittaminen on lähes aina projektityöskentelyä, eli tietokirjailijalla on yleensä menossa yksi tai useampi määräaikainen projekti, johon sisältyy normaalina ilmiönä lyhyet työttömyysjaksot projektien välissä. Pitkäkestoisten, kokoaikaisten töiden hankkiminen on ristiriidassa tietokirjailijan työn perusolemuksen kanssa.

Hallituksen esityksen mukaan tavoitteena on työttömyysturvajärjestelmän yksinkertaistaminen ja työllistymiseen liittyvien kannustimien parantaminen. Esitys on kuitenkin parantamaan vain perinteisen kokoaikaisen palkkatyön vastaanottamisen kannustimia. Merkittävä osa tietokirjailijoista ei työskentele kokoaikaisesti muissa töissä. Tietokirjailijoiden työtä voidaan tehdä osa-aikaisesti muiden töiden ohella, taikka töistä voidaan pitää vapaata useamman kuukauden kestävän kirjoitustyön ajaksi, mikä rahoitetaan usein apurahalla. Tietokirjailijoiden toimeentulo on jo nykyisin useimmiten muiden tulonlähteiden kuin itse tietokirjallisuudesta saatujen tulojen varassa, joten hallituksen esitys voi entisestään heikentää tietokirjailijoiden työn edellytyksiä.

Helsingissä 14.9.2023

Timo Tossavainen

Puheenjohtaja

Suomen tietokirjailijat ry

Mikko Niemelä

Juristi

Suomen tietokirjailijat ry